MAATALOUS

Maaseutuhallintoyksikön työntekijät ovat saaneet vuoden mittaan vastata lukemattomiin siirtoja koskeviin kyselyihin. **MAASEUTUPÄÄLLIKKÖ JANNE LAHNALAMPI, KAUHAVAN MAASEUTUHALLINTOYKSIKKÖ**

Tukioikeuksien siirtoon on kevyempikin menetelmä

Jos vuokrapellon tukioikeudet haluaa siirtää katkaisematta vuokrasopimusta, omistaja ja vuokralainen voivat sopia tukioikeuksien siirtämisestä vuokrasopimuksen päätteeksi uudelle vuokralaiselle.

Keskiviikon Maaseudun Tulevaisuudessa kerrottiin, miten toimitaan, jos tukioikeudet halutaan siirtää vuokralaiselta pellon omistavan aktiiviviljelijän omistukseen.

Yksityinen maaseutuneuvoja **Anna Setälä** on sitä mieltä, ettei kaikkien tarvitse käydä läpi raskasta ja byrokraattista omistuksen siirtoa.

Hän on ehdottanut monelle, varsinkin iäkkäämmälle ihmiselle vuokrasopimukseen tehtävää lisälauseketta:

”Vuokralainen sitoutuu siirtämään vuokralohkojen pinta-alaa vastaavan määrän tukioikeuksia tämän vuokrasuhteen päätyttyä maanomistajan määräämälle henkilölle, ottaen huomioon sen, että kyseisen henkilön tulee olla aktiiviviljelijä.”

Molemmat osapuolet allekirjoittavat lausekkeen.

Näin maanomistajalla säilyy määräysvalta tukioikeuksiin, vaikka hän ei niitä omistakaan.

Setälä suosittelee tätä tukioikeuksien siirron ”kevytmenettelyä” seuraaviin tapauksiin:

- Nykyinen vuokrasuhde todennäköisesti jatkuu pitkään.
- Vuokrasopimus on toistaiseksi jatkuva suullinen vuokrasopimus.
- Myyt pellot todennäköisesti kyseiselle vuokralaiselle jollakin aikataululla.
- Et ole koskaan itse ollut tuenhakija eli sinulla ei ole tilatunnusta.
- Mieluiten vältät byrokratiaa joka tapauksessa.

Monet iäkkäät ihmiset eivät halua olla byrokratian kanssa missään tekemisissä, Setälä toteaa.

”Tukioikeuksien omistajina heillä pitää olla tilatunnus, ja he joutuvat uusimaan tukioikeuksien siirrot aina kun vuokrasopimusta uusitaan. Suulliset, toistaiseksi jatkuvat vuokrasopimukset eivät enää kelpaisi vaan vaaditaan kirjalliset sopimukset.”

Kun vuokrasopimukseen on lisätty kyseinen lisälauseke, seuraava tukioikeuksien siirto tapahtuu suoraan nykyisen vuokralaisen ja pellon seuraavan haltijan välillä. Tässä vaiheessa sama lauseke voidaan lisätä myös uuteen vuokrasopimukseen.

Näin maanomistajalla säilyy edelleen määräysvalta siitä, että tukioikeus siirtyy pellon mukana.

Jos maanomistaja itse ryhtyy jossain vaiheessa viljelemään peltojaan, tukioikeudet voidaan siirtää hänelle, koska hän on silloin aktiiviviljelijä, kunhan viiden hehtaarin minimiala täyttyy.

Milloin asia on kunnossa?

Moni maanomistaja on epätietoinen siitä, pitääkö hänen nyt tehdä jotakin tukioikeuksiensa siirtämiseksi.

Setälä listaa, milloin asia on kunnossa.

Seuraavissa tapauksissa maanomistajan ei tarvitse tehdä mitään ennen seuraavan vuokrasopimuksen tekoa:

- Viljelit itse peltojasi ja hait tuet vuonna 2006 tai sen jälkeen.
- Peltosi olivat vuokralla 2006, mutta silloinen vuokralainen palautti tukioikeudet sinulle ja niiden hallinta on siirretty nykyiselle vuokralaiselle.
- Sinulle on tullut tukioikeuslomake 103A joka kevät, ja siinä on ollut peltoalaasi vastaava määrä tukioikeuksia.
- Kunnan maaseututoimisto tarkisti, että omistat jo tukioikeudet.

SATU LEHTONEN

Siirrot työllistävät kunnissa

Tukioikeuksien siirrot ovat aiheuttaneet tämän vuoden aikana runsaasti lisätyötä paitsi monille viljelijöille myös maaseutuhallinnon työntekijöille.

Esimerkiksi Kauhavan maaseutuhallintoyksikössä on tänä vuonna tehty jo yli 1 500 tukioikeuksien siirtoa, kertoo maaseutupäällikkö **Janne Lahnalampi**.

Lukuun sisältyvät sekä omistuksensiirrot maanomistajille että hallinnansiirrot takaisin vuokralaiselle.

Yhteensä 103B-lomakkeita on käsitelty 1 200 tilan aluetta hallinnoivassa yksikössä noin 800.

Lisäksi maaseutuhallintoyksikön työntekijät ovat saaneet vuoden mittaan vastata lukemattomiin siirtoja koskeviin kyselyihin, sekä sähköpostilla, puhelimessa että kasvotusten.

”Työtunteja on mennyt paljon.”

Tapaukset voivat olla monimutkaisia

Lahnalampi muistuttaa, että maanomistajat eivät ole yksi yhtenäinen ryhmä, vaan joukkoon mahtuu niin hyvin iäkkäitä ihmisiä kuin vaikkapa perikuntiakin. Esimerkiksi perikunnissa lisätyötä aiheuttaa se, että asiakirjoihin tarvitaan allekirjoitukset kaikilta perikunnan jäseniltä.

Pahimmillaan sotkee vielä perikunnan riitaisuus.

Koska tukioikeuksia on tänä vuonna siirretty sellaisillekin maanomistajille, jota ei harjoita enää millään tavalla maataloutta, siirtoja varten on Lahnalammen mukaan jouduttu perustamaan kuutisenkymmentä kokonaan uutta tilaa.

Monilla tiloilla on jouduttu päivittämään tilan osallisten tietoja, koska tiedot eivät ole olleet ajan tasalla.

Viljelijöitä paljon puhuttaneet lohkojen pinta-alojen muutokset tuovat tukioikeusasiaan omat vivahteensa. Vuokrattu pinta-ala on niiden vuoksi saattanut muuttua sitten tukioikeuksien vahvistamisen vuonna 2006.

”Jos viljelijä on vuokrannut 10 hehtaaria, mutta se on digitointien myötä kasvanut 11 hehtaariin ja maanomistajalle siirretään sen verran tukioikeuksia, maanomistaja saa omistukseensa enemmän tukioikeuksia vuokralaisen kustannuksella.”

Työmäärä osattiin aavistaa

Erikoissuunnittelija **Kati Törmä** Maaseutuvirastosta (Mavi) vahvistaa, että tukioikeuksien omistusten siirtojen määrä on ollut tänä vuonna huomattavan suuri.

Syyskuun lopulla niitä oli tehty jo noin 13 500.

Törmän mukaan tilanne olisi voinut olla myös toinen. Suorien tukien valmistelutyöryhmässä Mavi toi esiin sen, että vanhojen tukioikeuksien säilyttäminen aiheuttaa hallinnolle suuren työmäärän.

Jos taas olisi luotu kokonaan uudet tukioikeudet, yhtäkään siirtoa ei olisi tarvinnut tukiehtojen muutoksen vuoksi tehdä.

Toisaalta silloin kaikki ne maanomistajat olisivat menettäneet tukioikeutensa, jotka eivät ole enää aktiiviviljelijöitä.

Törmä kuitenkin muistuttaa, että myös uusien tukioikeuksien luonti olisi ollut iso työ, joka sitten olisi kohdistunut Maviin.

”Kaikilla asioilla on kaksi puolta. Työryhmässä päädyttiin säilyttämään vanhat tukioikeudet, ja sillä nyt mennään.”

JUHANI REKU

> Kaikilla asioilla on kaksi puolta. Työryhmässä päädyttiin säilyttämään vanhat tukioikeudet, ja sillä nyt mennään.«
>
> KATRI TÖRMÄ

Hehtaarisadot paranivat ja kokonaissato ylitti viimevuotisen

Korjuukauden vaikeista sääoloista huolimatta tämänvuotinen viljasato näyttää hienoisesti ylittävän viimevuotisen. Viljaa tuotettiin yhteensä lähes 4,1 miljoonaa tonnia, mikä on 0,3 miljoonaa tonnia viimevuotista suurempi.

Toisaalta myös viljan viljelyala kasvoi viimevuotisesta noin prosentin.

Se ei kuitenkaan yksin selitä parempaa satoa, sillä myös keskisadot olivat joko viime vuoden tasolla tai hieman korkeampia.

Alueelliset vaihtelut hehtaarisadoissa ovat kuitenkin suuret.

Vilja-alan yhteistyöryhmä julkaisi viljelijäkyselyyn perustuvan arvionsa kotimaan viljasadosta tänään. Tiedot on kerätty lokakuun alussa TNS Gallupin kyselyllä.

Ohran ja kauran sadot heikkenivät

Kevätviljoista vain vehnästä korjattiin viime vuotta suurempi sato, yhteensä 890 000 tonnia.

Se on kahdeksan prosenttia viime vuotta enemmän. Ohran sato heikkeni viisi prosenttia ja kauran kymmenen prosenttia edellisvuodesta.

Sen sijaan syysviljasato ylittää edellisvuotisen reippaasti, joskin pääsyynä on yli kaksinkertaistunut viljelyala.

Kolme kertaa edellisvuotta suuremmalla alalla viljeltyä syysvehnää korjattiin nelinkertainen määrä, eli myös hehtaarisato oli edellisvuotta parempi.

Ruisala kaksinkertaistui. Ruissatoa korjattiin 40 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Rypsin ja rapsinsato pieneni viime vuodesta

Rypsin ja rapsin kokonaissato jäi viidenneksen viime vuodesta. Sitä pienensivät sekä selvästi vähentynyt viljelyala että alentunut keskisato, joskin hehtaarisato oli keskimääräinen. Yhteensä rypsiä ja rapsia tuotettiin 63 000 tonnia.

Rypsin sato pieneni rapsia enemmän. Rapsisato on sen sijaan lähellä viimevuotista.

JUHANI REKU

Kokonaissato

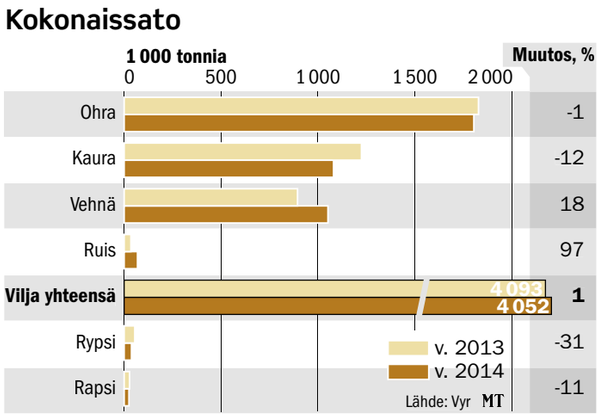

Keskisato

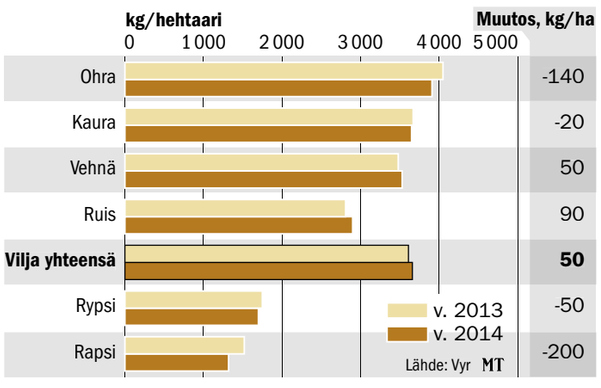

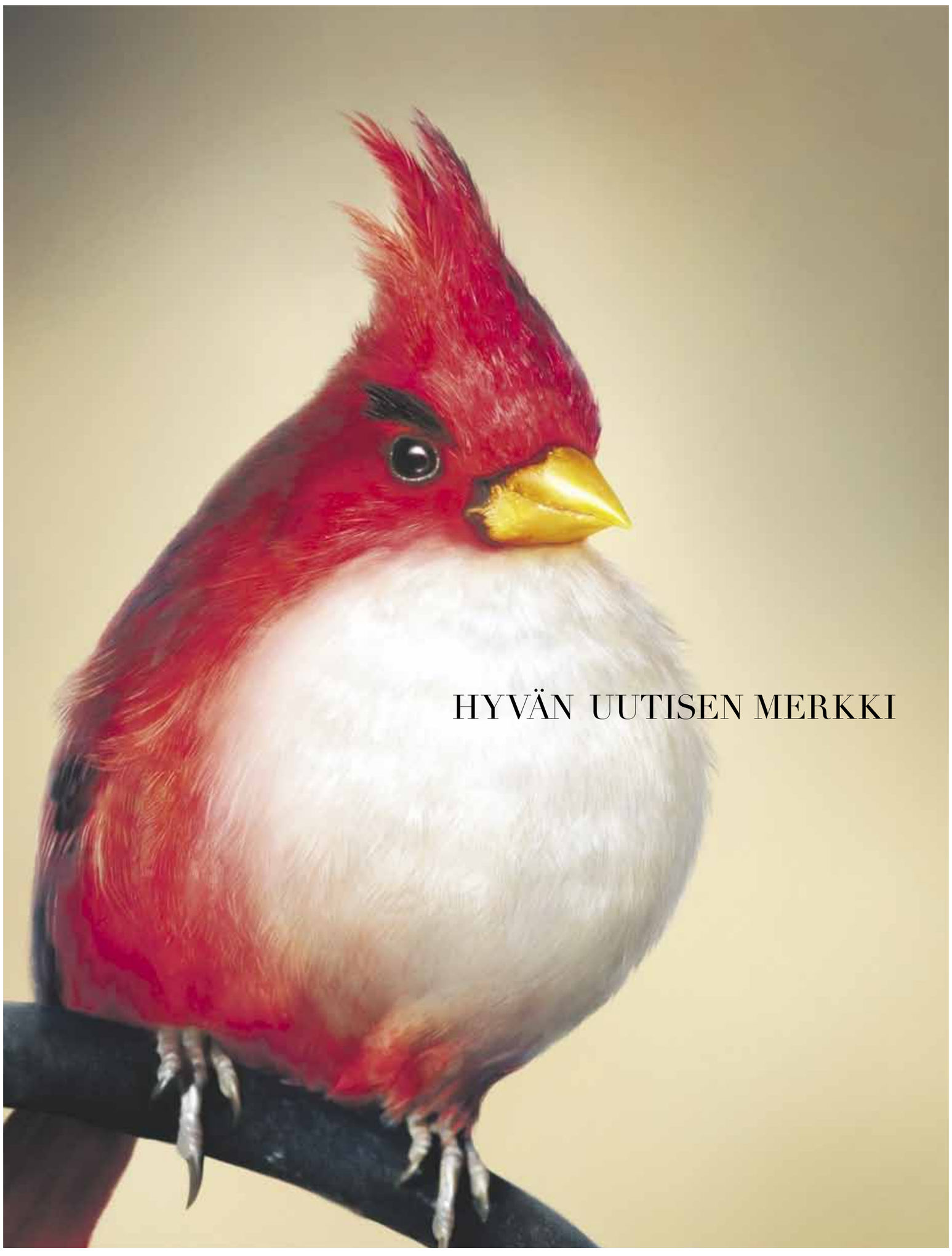

Ennätysten rikkominen tai listaykkönen on hyvä uutinen. Tänään Suomessa tehdään ennen näkemättömiä tuotteita, joita ihmiset kuluttavat maailmanlaajuisesti. Uudenlaista vientiä ja uudenlaista yrittämistä, joista syntyy hyviä uutisia ja hyvinvointia. Me olemme mukana tekemässä työtä hyvien uutisten puolesta. Kun sinä kohtaat sellaisen, niin kerro meille ja samalla muille.

Jatka lukemista.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

sanomalehtien liitto